

מטלת חוות הדעת – פתרון לדוגמה

עובדות המקרה :

בדצמבר 2017 פתח יואב בן ה-22 בלוג רכילות. עורך דינו לשעבר נהג לעבור מראש על כל התכנים ולאשר או לפסול אותם לפרסום, מבלי שיואב היה מעורב בהחלטות אלה. באפריל 2018, בניגוד לעצת עורך דינו, פרסם יואב בבלוג מכתב אישי מביך שכתבה לו שחקנית, לאחר שהודיע לה בהודעה כתובה על כוונתו לפגוע בה. לפני פרסום המכתב הזהיר עורך הדין את יואב כי אם יפרסמו, תתבע אותו השחקנית בתביעה אזרחית לפי חוק הגנת הפרטיות ויואב לבטח יאלץ לשלם לה 50 אלף ש"ח וכתוצאה מכך ייכנס לחובות. בתגובה ענה יואב כי אינו מבין את העניין המשפטי, אך כי אין לו ספק שעורך הדין יצליח לחלץ אותו לחלוטין מכל תסבוכת משפטית. לאחר פרסום המכתב אכן תבעה השחקנית את יואב, ובית המשפט פסק לה כפיצוי 100 אלף ש"ח. בעקבות זאת שקע יואב בחובות, וכיום גם תלוי נגדו הליך פלילי בגין פגיעה בפרטיותה של השחקנית. כעת מבקש יואב לתבוע את עורך דינו לשעבר.

המסגרת הנורמטיבית :

על פי ע"א 11/111 פלוני נ' אלמוני, במקרים שבהם לקוח מסרב לפעול בהתאם להמלצתו המקצועית של עורך דינו, על עורך דין החב ללקוחו חובת אזהרה מוגברת להעלות את אזהרותיו על הכתב ולהחתים את לקוחו על כך שהוא מודע לסיכונים הנובעים מכך שבחר לפעול בדרך אחרת. היקפה של חובת האזהרה ייקבע בהתאם לבחינתן של שלוש אמות מידה : א. מיהות הלקוח ומעורבותו. ב. תוחלת הסיכון. ג. היקף הבהרתו של הסיכון ללקוח.

מן הכלל אל הפרט :

א. מיהות הלקוח ומעורבותו: במקרה דנן, יואב הוא בחור צעיר ובלוג הרכילות הוא העסק הראשון שלו, שפתח לפני שנה בלבד, כך שהוא בעל ניסיון עסקי מועט. מידת מעורבותו בסוגיות המשפטיות הייתה נמוכה באופן כללי, שכן עורך דינו היה האחראי הבלעדי לפסילת התכנים או לאישורם – והייתה נמוכה גם בעניינה של השחקנית בפרט, שכן הצהיר במפורש כי אינו מבין את המצב המשפטי וכי הוא סומך על עורך דינו שיחלצו מכל תסבוכת משפטית. לפיכך, על פי אמת המידה הראשונה, לעורך הדין חובת זהירות מוגברת.

ב. תוחלת התממשות הסיכון: במקרה דנן מדובר בשני סיכונים : פלילי ואזרחי. פלילי: חוק הגנת הפרטיות מאפשר אומנם פתיחת הליך פלילי, אולם סטטיסטית מדובר בהליך נדיר ולפיכך תוחלת הסיכון קטנה. אזרחי: עבור יואב, תשלום פיצוי בן עשרות אלפי שקלים הוא סיכון משמעותי (לראיה – הוא נכנס לחובות). תוחלת הסיכון לכך שיואב אכן יצטרך לשלם פיצוי כזה הייתה גבוהה, וזאת משתי סיבות : א. בתביעות כאלה מרבית בתי המשפט לפסוק פיצויים של 50 אלף ש"ח ללא הוכחת נזק. ב. הודעת הווטסאפ הוכיחה בבירור את כוונתו של יואב לפגוע בשחקנית – עובדה שהגדילה את הסיכוי לכך שבית המשפט יפסוק כפל פיצוי (כפי שאכן קרה). לפיכך, גם על פי אמת המידה השנייה חב עורך הדין חובת זהירות מוגברת.

ג. היקף הבהרת הסיכון ללקוח: במקרה דנן, אזהרותיו המילוליות של עורך הדין לא הקיפו את מלוא הסוגיה המשפטית: ראשית, הוא כלל לא התייחס לקיומו של סיכון פלילי; שנית, הוא כלל לא התייחס לסוגיית כפל הפיצוי. לכן, גם על פי אמת המידה השלישית חב עורך הדין חובת זהירות מוגברת.

מסקנה :

במקרה דנן חב עורך הדין בחובת אזהרה מוגברת. לפיכך היה עליו להעלות את אזהרותיו על הכתב, לציין כי חרף אזהרותיו ועצתו בחר יואב במודע לפעול בדרך אחרת – ולהחתים את יואב על מסמך זה. היות שעורך הדין לא עשה כן, ליואב עילת תביעה טובה נגדו.